

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Sivistys- ja tiedejaosto

HE 30/2015 vp

Asiantuntijalausunto jaoston kokoukseen 18.11.2015

Valtion vuoden 2016 talousarvioesitys opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla

Hallituskaudella toteutettavat valtion talouden säästötoimenpiteet asettavat opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoille tiukat taloudelliset reunaehdot. Toiminnan ja talouden sopeuttaminen toteutetaan tekemällä rakenteellisia uudistuksia ja lisäämällä koulutusjärjestelmän tuottavuutta ja tehokkuutta. Näitä toteutetaan mm. lainsäädäntömuutoksilla ja koulutuksen ja osaamisen kärkihankkeella. Tasa-arvoiset ja laadukkaat koulutuspalvelut varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen on edelleen turvattava kaikille suomalaisille myös vähentyvien resurssien tilanteessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan loppusummaksi vuonna 2016 esitetään 6 770 milj. euroa, mikä on 2,4 milj. euroa vähemmän kuin kuluvana vuonna. Keskeisimmät muutokset liittyvät sopeuttamistoimenpiteistä johtuviin määrärahojen vähentymiseen, joista merkittävimpiä vuonna 2016 ovat korkeakoulujen perusrahoitukseen, yleissivistävän koulutuksen avustuksiin sekä ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat määrärahasen alennukset. Keskeisimmät määrärahojen lisäykset ovat kirkon yhteisöveron jako-osuutta vastaavan määrärahan siirtyminen valtion talousarviosta rahoitettavaksi, jonka vaikutus on 114 milj. euroa sekä Suomen Akatemian tutkimusmäärärahojen budjettitekkinen muutos, jonka vaikutus on 90 milj. euroa. Lisäksi kustannustason muutoksen perusteella tehtävistä indeksikorotuksista luovutaan laskennallisen rahoitusjärjestelmän ja valtionosuuksien sekä korkeakoulujen osalta vuosiksi 2016-2019 ja opintotuen osalta pysyvästi.

Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus muodostavat merkittävimmän osuuden julkisista koulutukseen käytettävistä resursseista, jonka rahoitus toteutetaan pääosin valtiovarainministeriön hallinnonalalta osana kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmää. Opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokassa yleissivistävän koulutuksen määrärahasoksi esitetään 803 milj. euroa. Merkittävimpiä muutoksia ovat perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen tarkoitetuista avustuksista luopuminen, jonka vaikutus on 30 milj. euroa sekä yleissivistävän koulutuksen laadun kehittämiseen tarkoitettujen avustusten vähentäminen 15 milj. eurolla. Vapaan sivistystyön oppilaitoksien valtionosuuksiksi ja –avustuksiksi esitetään vuodelle 2016 noin 158 milj. euroa.

Lisäksi peruspalveluiden valtionosuuksiin sisältyvään varhaiskasvatukseen tehdään muutoksia. Subjektivista varhaiskasvatus-oikeutta esitetään muutettavaksi siten, että 1.8.2016 alkaen jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Lapsella olisi oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, kun vanhemmat työskentelevät tai opiskelevät kokoaikaisesti. Päiväkodeissa kasvattajien ja lasten suhdeluku olisi yli 3-vuotiaiden kokopäivähoidossa 1.8.2016 alkaen 1/8 nykyisen 1/7 sijaan. Kokonaissäästö muutoksista johtuen arvioidaan olevan noin 130 milj. euroa sisältäen valtion ja kuntien osuudet. Vuonna 2016 valtionosuus vähenee muutosten johdosta noin 13 miljoonaa euroa. Lisäksi osana julkisen talouden sopeuttamistoimia päivähoitomaksuja sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja korotetaan kuntien talouden vahvistamiseksi.

Koulutuksen saavutettavuuden turvaamiseksi yleissivistävään koulutukseen varataan ensi vuodelle 10,5 miljoonaa euroa koulutuksellisen tasa-arvon kehittämiseen. Lisäksi määrärahoja kohdistetaan varhaiskasvatukseen, yleissivistävän koulutuksen ja taiteen perusopetuksen kehittämiseen.

Vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmä uudistuu vuonna 2016. Lukiokoulutusta kehitetään ja valmistellaan rahoitusjärjestelmän uudistaminen.

Ammatillinen koulutus

Ammatilliseen koulutukseen esitetään vuodelle 2016 yhteensä 483 milj. euroa, jossa on vähennystä 22 milj. euroa vuoteen 2015 verrattuna. Ammatillisen koulutuksen poistojen takuukorotuksen päättymisen vaikutus yksikköhintaan toteutetaan täysimääräisenä vuoden 2016 alusta lukien. Tämä vähentää oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen määrärahaa noin 25 milj. euroa. Lisäksi opiskelijamäärä pienenee noin 900 vuosipöskelijalla, mistä aiheutuu noin 4 milj. euron määrärahan väheneminen. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisää puolestaan määrärahaa lähes 5 milj. eurolla.

Lisäksi ammatillisen koulutuksen kokonaisuuteen kuuluvat talousarvion aikuiskoulutusluvusta ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen, ammatillisten erikoisoppilaitosten sekä nuorten aikuisten osaamisohjelman valtionosuudet ja –avustukset. Näihin esitetään yhteensä 295 milj. euroa, jossa vähennystä 22 milj. euroa vuoteen 2015 verrattuna. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta vuodelle 2016 lisätään 3 miljoonalla eurolla, jotta vuoden 2015 kolmannen lisätalousarvion rahoituksella Salon seudun irtisanomisista aiheutuvien seurausten lieventämiseksi käynnistetyt koulutukset voidaan saattaa loppuun. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen määrärahaa alennetaan 2,6 milj. eurolla, jolloin oppisopimusten enimmäismäärä pienenee noin 850 oppisopimuksella vuonna 2016. Ammatillisen koulutuksen poistojen takuukorotuksen päättymisen heijastuu alentavasti myös ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen määrärahaan, joihin kohdistuu vähennystä yhteensä 3,7 milj. euroa. Nuorten aikuisten osaamisohjelman määrärahataso alenee 20 milj. eurolla 37,3 milj. euroon. Tämä johtuu siitä, että osa määrarahasta kohdennetaan vuosille 2017 ja 2018 turvaamaan käynnistettyjen koulutusten loppuunsaattaminen.

Korkeakouluopetus ja tutkimus

Korkeakouluopetukseen ja tutkimukseen esitetään yhteensä 3,2 mrd. euroa vuodelle 2016, missä on vähennystä 9 milj. euroa vuoteen 2015 verrattuna. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valtion rahoitukseen kohdennetaan ensi vuonna yhteensä 75 miljoonan euron vähennys korkeakouluverkon rationalisoinnin perusteella. Osana hallituksen pysyviä menosäästöjä myös Suomen Akatemian myöntövaltuuksia leikataan 10 miljoonaa euroa vuodesta 2016 lukien. Hallitusohjelman mukaisesti kustannustason nousua ei oteta huomioon yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen määrärahojen mitoituksessa vuosina 2016–2019. Tämä ei näy vähennyksenä verrattaessa määrärahoja edelliseen vuoteen. Määrärahatasoon vaikuttavat lisäävästi Suomen Akatemian tutkimusmäärärahojen budjettimenettelyn muuttaminen vuonna 2014 kolmivuotisesta siirtomäärärahasta arviomäärärahaksi, joka lisää määrärahatasoa 90 milj. eurolla. Kyseessä ei ole todellinen määrärahaston kasvu, vaan budjettiteknikasta johtuva muutos. Vuosina 2014 ja 2015 siirtyneiden määrärahojen käyttö vähensi määrärahatarvetta kertaluonteisesti.

Korkeakouluille asetetaan vuodelle 2016 tavoitteeksi edistää profiloitumista tukevaa työnjakoa ja tiivistää keskinäistä yhteistyötä ja yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa. Korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä vahvistetaan innovaatioiden kaupallistamiseksi. Tavoitteena on osaamisen kokoaminen kilpailukykyisiksi keskittymiksi sekä tieteen ja tutkimuksen resurssien entistä tehokkaampi ja vaikuttavampi käyttö.

Valtiontalouden tasapainottamiseksi toteutettavat menosäästöt yhdessä yleisten laadun ja vaikuttavuuden vahvistamistarpeiden kanssa edellyttävät korkeakoulujen rakenteiden ja toimintatapojen uudistamista.

Rakenteiden uudistamisessa opetuksen ja tutkimuksen on oltava prioriteetteja huolehtien samalla hyvästä henkilöstöpolitiikasta ja opiskelijoiden oikeusturvasta.

Lisäksi hallitus käynnistää opettajankoulutuksen kehittämisohjelman. Tavoitteena on opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen vastaamaan uuden oppimisen tarpeita. Hallitus tulee sijoittamaan vuosina 2016–2018 yhteensä 50 miljoonaa euroa opettajien osaamisen kehittämiseen. Osana varhaiskasvatuksen kehittämisohjelmaa tulemme lisäämään kertaluonteisesti yliopistokoulutettujen lastentarhanopettajien koulutusmääriä 120:llä vuonna 2016.

Opintotuki

Opintotuen määrärahasoksi vuodelle 2016 esitetään 933 milj. euroa. Määrärahasoa lisää 10,3 milj. eurolla toisella asteella opiskelevien 18-19 -vuotiaiden itsenäisesti asuvien opintorahaan vähentävästi vaikuttavien vanhempien tulorajojen korottaminen 13 prosentilla. Muutos lisää kohderyhmän piiriin kuuluvien opintorahoja keskimäärin 17 eurolla kuukaudessa.

Hallitusohjelman mukaan opintotuen indeksisidonnaisuudesta luovutaan syksystä 2016 lukien.

Kulttuuri ja taide

Kulttuurille ja taiteelle esitetään 458 milj. euroa, josta yleisten budjettivarojen osuus on 225 milj. euroa ja veikkausvoittovarojen osuus 233 milj. euroa. Määrärahasoa alentaa edellisen hallituksen päättämien museoiden, teattereiden ja orkestereiden leikkausten toteuttaminen, mikä alentaa niiden määrärahasoa 3,5 milj. eurolla. Lisäksi valtionosuuksien määrärahasoa alentaa hallitusohjelman mukainen indeksikorotusten jäädyttäminen.

Taide- ja kulttuurilaitosten tilakustannuksiin myönnettävät valtionavustukset vähenevät 4,5 milj. eurolla johtuen omakustannusperiaatteen soveltamisen käyttöönotosta Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa. Veikkausvoittovaroista taiteen edistämiseen esitetään käytettäväksi noin 3,6 milj. euroa vähemmän kuin tänä vuonna. Kansallisteatterin lainanhoidokulujen päättyminen vähentää määrärahatarvetta noin 2,9 milj. eurolla.

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden merkkihankkeeseen, Helsingin kaupungin keskustakirjaston perustamiseen, osoitettua määrärahaa lisätään 3 milj. eurolla 8 milj. euroon. Lisäksi Suomenlinnan kaukolämpötunnelin peruskorjaukseen esitetään neljän miljoonan euron lisärahoitusta.

Taiteen ja kulttuurin toimialalla merkittävän osuuden muodostavat toimialan valtakunnalliset virastot, joihin kohdistuvat toimintamenojen vähennykset edellyttävät toimintapatojen uudistamista ja tuottavuuden lisäämistä virastojen toiminnassa.

Liikuntatoimi ja nuorisotyö

Liikuntatoimeen esitetään 155 milj. euroa, jossa on vähennystä 33 milj. euroa vuoteen 2015 verrattuna. Helsingin olympiastadionin perusparannukseen ei myönnetä lisämäärärahoja vuonna 2016, mikä alentaa määrärahasoa 40 milj. eurolla.

Liikuntapolitiikan keskeisimmät tavoitteet ovat liikunnan yhdenvertainen saavutettavuus sekä yhteisöllisyyden, osallistumisen ja liikunnallisen elämäntavan lisääntyminen. Tavoitteita toteutetaan tukemalla liikunnan kansalaistoimintaa, liikuntapaikkojen rakentamishankkeita sekä muita liikuntahankkeita sekä rahoittamalla liikuntatieteellistä tutkimus-, kehitys- ja koulutustoimintaa.

Nuorisotyön määrärahoihin esitetään 69 milj. euroa, josta 53 milj. euroa veikkausvoittovaroista. Keskeisin määrärahamuutos on momentin 29.91.51 (nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö) määrärahan alentuminen n. 5,5 milj. euroa 2 milj. euron kärkihankelisäyksen jälkeen.

Nuorten työpajatoiminnan rahoitus vähenee vuodesta 2015 (13 milj.) vuoteen 2016 (11,5 milj.) yhteensä 1,5 milj. euroa. Etsivän nuorisotyön kokonaisrahoitus vähenee vuodesta 2015 (14 milj.) vuoteen 2016 (11 milj.) yhteensä 3,0 milj. kun tehdään 1 milj. uudelleenkohdennus veikkausvoittovaroista. Toteutettava leikkaus etsivässä nuorisotyössä on tarkoitus kohdentaa niin, että 1,5 milj. euroa kehittämishankkeisiin katetaan muualta veikkausvoittovaroista ja 1,5 milj. euroa vähennetään avustuksista kuntiin.

Nuorisotyön veikkausvoittovaroilla avustetaan nuorten kansalaistoimintaa, perusnuorisotyötä sekä nuorisotoimialan kehittämishankkeita.

Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden rahoitus valtion vuoden 2016 talousarvioesityksessä

Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden rahoitus jakaantuu kolmen eri pääluokan ja hallinnonalan rahoitukseen; opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Rahoitusta kohdennetaan talousarviovuosille 2016 - 2018 yhteensä 300 milj. euroa siten, että vuoden 2016 osuus on 31 milj. euroa, vuoden 2017 osuus 62,1 milj. euroa ja vuoden 2018 osuus 206,9 milj. euroa.

Valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen sisältyvällä kärkihankerahoituksella toteutetaan seuraavia hankkeita ja toimenpiteitä;

1. Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin

Yleissivistävässä koulutuksessa digitaalisten materiaalien käyttöönottoa vauhditetaan, tehdään digioppimisen kokeiluja ja kehittämistä sekä lisätään opettajien osaamista erillisellä lisämäärärahalla. Kärkihankerahoitusta näihin kohdennetaan vuonna 2016 yhteensä 15,5 miljoonaa euroa. Kärkihankkeessa muodostetaan kehittäjäkouluverkoston ympärille kokeilukeskus, jonka puitteissa huolehditaan parhaiden käytäntöjen leviämisestä sekä tuetaan opettajien tavoitteellista ja systemaattista ammatillista kehittymistä. Kokeilukeskuksen tueksi käynnistetään kehittävän arvioinnin seurantahanke. Helpotetaan digitaalisten oppimistyövälineiden ja -ratkaisuiden tuottamista, hankintaa ja käyttöönottoa julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyöllä.”

Toteutetaan tunti liikuntaa päivässä hanketta. Sen tavoitteena on, että jokainen peruskoululainen liikkuu vähintään tunnin koulupäivän aikana. Hankkeeseen käytetään kärkihankerahoitusta vuosina 2016 - 2018 yhteensä 21 milj. euroa, josta vuoden 2016 osuus on 7 milj. euroa.

Vuonna 2016 mahdollistetaan kokeilu kielivalikoiman laajentamisesta eduskunnan hyväksymän ponnien mukaisesti. Selvitetään lainsäädännölliset edellytykset alueellisiin kokeiluihin kielivalikoiman laajentamiseksi ilman velvoittavaa toisen kansalliskielen opiskelua. Vuodesta 2017 alkaen monipuolistetaan ja lisätään kieltenopiskelua käynnistämällä alueellinen kokeilu siitä, että aloitetaan kieltenopiskelu jo ensimmäisellä luokalla.

2. Ammatillisen koulutuksen reformi

Ammatillisessa koulutuksessa toteutetaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi, jossa uudistetaan ammatillinen koulutus osaamisperusteiseksi ja asiakaslähtöiseksi kokonaisuudeksi ja tehostetaan koulutukseen käytettävien resurssien vaikuttavuutta. Ammatillisen koulutuksen sääntely, rahoitus, ohjaus sekä toimintaprosesseja ja rakenteita uudistetaan. Raja-aidat nuorten ja aikuisten koulutuksen väliltä puretaan. Lisäksi parannetaan osaamisen tunnustamista, lisätään yksilöllisiä opintopolkuja ja edistetään eri tavoin käytännönläheistä oppimista työpaikoilla. Reformin toteuttamiseen ei ole kohdennettu lisärahoitusta.

3. Nopeutetaan sijoittumista työelämään

Kärkihankkeen toimenpiteinä nopeutetaan toiselta asteelta korkeakouluihin siirtymistä, sujuvoitetaan korkeakouluopintoja mahdollistamalla ympärivuotinen opiskelu ja parantamalla aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista, kehitetään korkeakoulujen digitaalisia oppimisympäristöjä, verkko-opetustarjontaa ja digitaalista koulutusyhteistyötä sekä päivitetään kelpoisuusvaatimuksia. Toimenpiteille ei esitetä lisärahoitusta.

4. Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta

Taiteen ja kulttuurin toimialalla hallituksen kärkihankkeella parannetaan niiden saavutettavuutta. Hankkeen tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia osallistua taiteeseen ja kulttuuriin. Prosenttitaitteen periaatetta laajennetaan muille kuin visuaalisille taiteenaloille ja laajemmin kulttuuriin. Toimenpiteisiin on varattu vuosille 2016 -2018 yhteensä 10 miljoonaa euroa, josta vuoden 2016 osuudeksi esitetään 2,6 miljoonaa euroa.

5. Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi

Korkeakoulutuksen ja tieteen toimialalla hallituksen päättämiin kärkihankkeiden kertaluonteisiin kasvupanostuksiin sisältyy Suomen Akatemian valtuuden lisääminen innovaatioiden kaupallistamisen edistämiseksi 30 miljoonalla eurolla vuonna 2016.

Kärkihankkeen muita toimenpidekokonaisuuksia ovat korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyö, alueellisten ja alakohthaisten vahvojen osaamiskeskittymien tukeminen sekä koulutusviennin esteiden purkaminen kaikilta koulutusasteilta. Näihin ei kohdenneta lisärahoitusta vuonna 2016.

Kärkihankkeiden 3 ja 5 edellyttämien toimenpiteiden edistäminen otetaan huomioon kohdennettaessa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen perusrahoitukseen sisältyvää strategiarahoitusta.

6. Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan

Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan -kärkihankkeen rahoitusta kohdistetaan toimiin, joilla syvennetään nuorten palveluja tarjoavien tahojen välistä yhteistyötä ja kootaan hyväksi havaittuja toimintamalleja valtakunnallisesti hyödynnettäviksi. Hankkeen rahoitus valtion vuoden 2016 talousarvioesityksessä on yhteensä 3,9 milj. euroa, josta 2,4 milj. euroa sisältyy opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaan ja 1,5 milj. euroa sisältyy sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan.

Liite: Osaaminen ja koulutus kärkihankkeen rahoitus vuosina 2016 – 2018

Esitys osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeen panostuksiksi (300 me)	Momentti	2016	2017	2018	Yhteensä
		milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa
Kärkihanke 1. Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluun 121 milj. euroa					
- opettajien osaamisloikka opettajankoulutuksella, digitaalisten materiaalien käyttöönoton vauhdittaminen ja digioppimisen kokeilut ja kehittäminen					
- opettajien osaamisloikka opettajankoulutuksella	29.40.20	9,5	19	21,5	50

- digitaalisten materiaalien käyttöönoton vauhdittaminen ja digioppimisen kokeilut ja kehittäminen	29.10.20	6	16	18	40
- tunti liikuntaa päivässä (uusi momentti)	29.90.30	7	7	7	21
- kielikokeilut	29.10.20		5	5	10
Kärkihanke 4. Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta 10 milj. euroa					
- Lasten kulttuuritoiminnan saavutettavuuden edistäminen kerhotoimintaa hyödyntäen taiteen perusopetuksen ja koulujen välillä	29.10.20	0,8	1	1	2,8
- Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus	29.80.50	1,2	2	2	5,2
- Prosenttitaiteen periaatteen laajentaminen	29.80.50	0,6	0,8	0,6	2
Kärkihanke 5. Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi (työnjako, profiloituminen, kaupallistaminen, pääomitus, tutkimus- ja innovaatorahoitus) 159 milj. euroa					
- Korkeakoulujen pääomitus					
- Yliopistojen pääomitus	29.40.89			46	46
- Ammattikorkeakoulujen pääomitus	29.40.86			24	24
- Suomen Akatemia tutkimushankkeet (valtuuden lisäys 20 milj. euroa vuonna 2016)	29.40.51	2	8	20	30
Kärkihanke 6. Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan 10 milj. euroa					
- nuorisotyön toimenpiteet	29.91.51	2	1,5	1,5	5
- yleissivistävän koulutuksen toimenpiteet	29.10.30	0,4	0,3	0,3	1
Määrärahat yhteensä opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokassa 29		29,5	60,6	146,9	237
Määrärahat muissa pääluokissa					
Kärkihanke 5. Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi (työnjako, profiloituminen, kaupallistaminen, pääomitus, tutkimus- ja innovaatorahoitus) 159 milj. euroa					
- Challenge Finland + muut TEKESin tutkimusrahoitusinstrumentit	32.20.40			59	59
Määrärahat yhteensä työ- ja elinkeinoministeriön pääluokassa 32				59	59
Kärkihanke 6. Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan 10 milj. euroa					
- Nuorten sosiaali- ja terveyspalvelut, mielenterveys ja kuntoutus	33.03.63	1,5	1,5	1	4
Määrärahat yhteensä sosiaali- ja terveysministeriön pääluokassa 33		1,5	1,5	1	4
Osaaminen ja koulutus painopistealue yhteensä (milj. euroa)		31	62,1	206,9	300

Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien palveluiden rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokassa valtion vuoden 2016 täydentävässä talousarvioesityksessä

Yleissivistävä koulutus

Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen esitetään täydentävässä talousarvioesityksessä lisättäväksi 33 milj. euroa talousarvioesityksessä olevan 50,6 miljoonan euron lisäksi. Suurin osa määrärahan lisäystarpeesta johtuu oppilasmääräarvioiden kasvusta ja osa täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä annettavasta hallituksen esityksestä, jonka perusteella määräaikaaisesti muutettaisiin lainsäädäntöä siten, että rahoitusta maksettaisiin myös niistä oppilaista, jotka opiskelevat 4-8 kk, mutta jotka eivät ole läsnä olevina opiskelijoina 20.9. laskentapäivänä, jonka perusteella rahoitus muutoin määräytyy.

Täydentävässä talousarvioesityksessä esitetään vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä –opetuksen järjestämisen valtionavustuksiin lisättäväksi 1,5 milj. euroa talousarvioesityksessä olevan 12 milj. euron lisäksi.

Ammatillinen koulutus

Ammatillisessa koulutuksessa ei ole erillistä korvamerkittyä rahoitusta turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien koulutuksen järjestämiseen. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2014 maahanmuuttajia ja maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita (muut kuin suomen, ruotsin tai saamen kieltä äidinkielenään puhuvat) oli ammatillisessa koulutuksessa kaikkiaan noin 16 700. Tämän lisäksi maahanmuuttajille tarkoitettussa ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskeli noin 1 700 henkilöä.

Turvapaikanhakijoita ammatillisessa koulutuksessa ei pääsääntöisesti ole, koska koulutukseen pääsy edellyttää riittävää opetuskielen hallintaa. Turvapaikanhakijoiden määrän kasvun ei tämän vuoksi ennakoida lisäävän merkittävästi maahanmuuttajien määrää ammatillisessa koulutuksessa vielä vuoden 2016 aikana.

Liikuntatoimi ja nuorisotyö

Maahanmuutosta, mukaan lukien lisääntyneestä turvapaikanhakijanuorten ja –lasten määrästä, johtuvat tarpeet nuorisotoimialalla arvioidaan tällä hetkellä olevan mahdollista kattaa nuorisotyön veikkausvoittovaroista.

Liikunnan yhdenvertaisuuteen ehdotetaan esityksessä 1,5 miljoonaa euroa katettavaksi veikkausvoittovaroista. Tähän sisältyy toimenpidekokonaisuus maahanmuuttajien kotouttamiseksi liikunnan avulla.